

Fehér Ibolya

Leendő szociáldemokratáknak

A Friedrich Ebert Alapítvány hazai rajongói nemrégiben magasröptű előadást élvezhettek, amely magasból (le)sajnálta a reprimítválódó magyar társadalmat és annak kormányfőjét. A magas szintű előadás egy hétilapban is megjelent. Az említett alapítványt Németország első szabadon választott szociáldemokrata kormányfőjének emlékére alapították kortársai, barátai, és arra hivatott, hogy a szociáldemokrácia eszméit, értékrendjét őrizze otthon és külföldön. Az intézmény weblapjairól megtudhatjuk, hogy a legfontosabb jellemző a szociális érzékenység, a közösség, a társadalom iránti elhivatottság. Bizonyára ez motiválta a „bunkóság és reprimítvizáció” témákkal foglalkozó konferenciát is (hiszen a magyar társadalmat meg kell védeni a nemzeti-keresztény-konzervatív „metyéltől”), amihez nem ártott volna némi szakértelmet is felmutatni. Az előadó tévedések sorozatát produkálta, alapvetően nincs tisztában a német politikai rendszerrel, felépítéssel, a hon- és helyzetismeretről nem is beszélve. **Eörsi István** állítása szerint *Orbán Viktor* *Helmut Kohl* urat kancellársága megszűnte után is kancellárnak említette. Nemcsak a magyar miniszterelnököknek, hanem minden protokollt, szokásokat ismerő kulturált embernek *Kohl*t és az eddigi összes kancellárt ezzel a címmel kell illetnie, sőt megszólítania is. Németországban a kancellár megtartja titulusát leváltása esetén is, „*Altkanzler*” formában.

Az „alt” (rég, öreg, ó) előtaggal magyarul talán az „ókanellár” szóval lehetne visszaadni, de nyelvünkben ez szokatlan, humorizálásra adhatna lehetőséget (Ó, kanellár!), a „volt/korábbi kanellár” hírolvasásban talán elmege. Ha kanellárként szólította, akkor a volt, korábbi stb. jelzőket azért nem használta, mert ezek egyszerűen nem felelnek meg a valóságnak.



BERTALAN TIVADAR RAJZA

Hallom viszont német híradásokban, politikai műsorokban, hogy *Schrödert* mint „amtierender Kanzler”-t (hivatalban lévő) emlegetik, és három hónappal a választások után is gyakori nyelvbotlás a „*Kohl kanellár*”. A (nem létező) magyar és a német szociáldemokrácia között az a különbség, hogy *Schröder* interjúkban többször elmondta: említésre sem érdemesíti ezeket a nyelvbotlásokat,

örül a 16 év utáni győzelemnek, az előtte lévő feladatokra koncentrálnál, és neki magának még mindig „*Kohl kanellár*” van a nyelvén, oda kell figyelnie. Orbán *Viktor* berlini látogatásának **Eörsi** szerint az volt a legeslegfontosabb célja, hogy *Eberhard Diepgen* főpolgármestert rábeszélje: állítsa le a berlini építkezéseket, kitolásból – természetesen hiteles, megbízható forrá-

Landtag (tartományi parlament) politikusai. Ezenkívül a „regierender Bürgermeister” (főpolgármester) *Diepgen* nem bír olyan egyszemélyi döntési jogkörrel, mint például a kanellár. Az informális döntési folyamatokat, befolyásolási lehetőségeket Németországgal kapcsolatban el kell felejtetni, ott azért kirúgnak képviselőt, ha magánlelont intéz a hivatalból. A politikusok valóban függetlenek, a törvénykikerülést, kiskapu, sumákolás rangon alulinak számít, ha valaki gyanúba keveredik, azonnal lemond.

Van viszont valódi bunkóság az előadásban, az a bizonyos közmondás: ahonnan eszünk, oda nem „piszkítunk”. Persze ehhez tudni kellett volna: a Friedrich Ebert Alapítvány nemcsak az egypártutódok szociáldemokratizálódását finanszírozza külföldön, hanem Berlin fővárosiasodását is gazdaságtudató szekcióján keresztül. A Frankfurter Allgemeine Zeitung 1998. december 21-i számában oldalas cikket írt erről az alapítvány egyik ökonómusa. Berlin sorsa szövetségi ügy, a kormányzó és ellenzéki pártok szeptember 27. előtt és a szerepcsere óta is szentnek és sérthetetlennek tekintik. Nemzeti ügyekben talán ezt az összhangot kellene támogatnia az alapítvány magyar képviselőinek. Van mit tenni.

A HAGYATI EGYETEM POLITIKAI-TUDOMÁNY-KUTATÓ SZAKOS HALLGATÓJA

sokból tudja ezt az előadó, de az informátort nem nevezheti meg. Ez az állítás szóra sem méltatandó, már csak két törvényi lehetőség miatt sem. A berlini építkezés szövetségi investáció, ilyen esetekben a tartomány (Berlin) még csak abba sem szólhat bele, hogy tetszik-e neki a leendő létesítmény vagy nem, véleményezhet, aztán minden ügy lesz, ahogy a Bundestag dönt, amelyben nincsenek benne a